

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Burduh,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, de partea vătămată Fedulov Vladimir, de avocatele Alla Pelevaniuc și Aurelia Mîrzîncu, în numele inculpatului Ceban Veaceslav, de avocatul Sergiu Brînză, în numele inculpatului Ionașcu Sergiu, de avocatul Roman Plămădeală, în numele inculpaților Erjiu Alexandru, Coiman Vladislav, Epureanu Mihail, Vatamaniuc Dumitru, de avocata Svetlana Moraru, în numele inculpatului Bugaesco Serghei, de avocata Maria Antoci, în numele inculpatului Dabija Eugeniu, de avocata Aurelia Mîrzîncu, în numele inculpatului Velcinski Serghei, de avocatul Andrei Dorogan, în numele inculpatului Cearca Timur, și de inculpatul Cearca Timur, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2019, în privința inculpaților

Ionașcu Sergiu XXXXXX;

Epureanu Mihail XXXXXX;

Ceban Veaceslav XXXXXX;

Bugaesco Serghei XXXXXX;

Coiman Vladislav XXXXXX;

Vatamaniuc Dumitru XXXXXX;

Cearca Timur XXXXXX;

Erjiu Alexandru XXXXXX;

Dabija Eugen XXXXXX;

Velcinski Serghei XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>23.01.2013 – 20.06.2013,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>04.07.2013 – 15.09.2014,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>03.12.2014 – 07.04.2015,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>27.05.2015 – 28.02.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>23.12.2019 – 03.03.2020.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Militare din 20 iunie 2013, Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinski Serghei au fost achitați de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, pe motiv că *fapta nu întrunește elementele infracțiunii*.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Tacu V., Fedulov V., Eremenco S., Vișcu V., Băț T., Petrov A., Băjereanu I., Vîrlan A., Saratovchin M., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan G., Gîrlean T., Silvestrov D., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanschi V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadenco A., Curdoglo D. și Buga D. au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Instanța de fond a constatat că inculpații Ionașcu S., Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D. și Cearca T. *se învinuiesc* că la 12 aprilie 2011, având calitatea de persoană cu funcție de răspundere, investită cu anumite drepturi și obligațiuni, în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, au încălcat grav prevederile art. 3 din CEDO, adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, pct. 1), 2) al Statutului disciplinar al colaboratorilor sistemului penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 308 din 19.03.1998; art. 2 alin. (1) lit. d), c), art. 20, pct. 1) lit. a) al Legii nr. 1036 din 17.12.1996 Cu privire la sistemul penitenciar; pct. 6) al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006; pct. 46) alin. (1), (2), (5) al Regulamentului cu privire la satisfacerea serviciului de către efectivul de trupă și corpul de comandă din sistemul penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 14.10.1997 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, ar fi comis infracțiune de tortură în următoarele circumstanțe:

La 12 aprilie 2011, pe întreaga durată a zilei, aflându-se pe teritoriul Penitenciarului nr. 11 din mun. Bălți str. Ștefan cel Mare 78A, Ionașcu S., fiind detașat în calitate de ofițer superior al grupului nr. 2 constituit din 10 colaboratori ai DDS „Pantera” iar Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D. și Cearca T. în calitate de membri a acestui grup, contrar planului-misiune al detașării, aprobat la 04.04.2011 de către Directorul General al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, în baza căruia urmau să asiste în timpul verificării prezenței deținuților, perchezițiilor, controalelor tehnice, să participe la efectuarea măsurilor de regim (escortări în interiorul penitenciarului, asigurarea condamnaților a securității personale etc.) și numai în cazurile nerespectării regimului de detenție de către deținuți, nesupunerii cerințelor legale ale colaboratorilor, să intervină în dependență de situație, acționând în grup, cu titlu oficial, în virtutea motivelor bazate pe discriminare

socială, cu scopul determinării sentimentelor de intimidare, exprimându-și consimțământul reciproc expres și tacit, fiind îmbrăcați în uniforme de culoare neagră, având cagule și căști pe cap, ceea ce condiționa imposibilitatea de a fi identificați, utilizând ilegal, contrar destinației stabilite prin art. 223 Cod de executare, art. 9 (11) pct. 10) al Legii cu privire la sistemul penitenciar, Secțiunii 21-a a Statutului executării pedepsei de către condamnați, bastoanele de cauciuc, pe care le-a folosit ca instrumente speciale de tortură și a intervenit ilegal în forță, deși aplicarea acestora nu era necesară și a provocat, în mod intenționat, dureri fizice și suferințe psihice puternice deținuților din celulele nr. 48, 49, 58, 59, 60 ale Penitenciarului nr. 11 din mun. Bălți, Tacu V., Fedulov V., Eremenco S., Vișcu V., Băț T., Petrov A., Băjerean I., Vîrlan A., Saratovchin M., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan G., Gîrleanu T., Silvestrov D., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadenco A., Curdoglo D. și Buga D.

Astfel, Ionașcu S., Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D. și Cearca T. la 12 aprilie 2011 în perioada orelor 07.30-08.30, pe parcursul controlului de dimineață a deținuților în celulele de detenție, contrar atribuțiilor de asistare a colaboratorilor ce efectuau acest control, acționând cu scopul intimidării deținuților, fără a-i preîntâmpina despre aplicarea forței fizice, pe rând intrau în celulele de detenție câte 3-7 colaboratori unde, fiecare dintre aceștia, personal sau/și cu consimțământul reciproc expres și tacit, ilegal au aplicat multiple lovituri deținuților.

Respectiv, aflându-se în celula nr. 48, i-au îmbrâncit și i-au forțat de pe paturile sale pe deținuții Tacu V., Fedulov V. și Vișcu V., aceștia căzând la pământ de la o înălțime de circa 1,5 m. Apoi, i-au aplicat lui Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului drept, lui Fedulov V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în spate și o lovitură în regiunea coapsei stângi, iar lui Vișcu V. trei lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea gambei piciorului drept.

Ulterior, aflându-se în celula nr. 49 i-au aplicat deținuțului Vîrlan A. o lovitură cu bastonul de cauciuc în regiunea antebrațului mâinii stângi, o lovitură cu pumnul în regiunea rinichiului drept și câte o lovitură cu picioarele încălțate în regiunea ambelor coapse, deținuțului Saratovchin M. i-au aplicat 2 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

De asemenea, în celula nr. 58 deținuțului Guliev B. i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea umărului stâng și deținuțului Răducan G. o lovitură cu bastonul de cauciuc peste spate.

În celula nr.59, i-au îmbrâncit de pe pat pe deținuții Jmurcu I. și Puiu A., aceștia căzând jos la pământ, deținuțului Șumleanski V. i-au aplicat o lovitură cu bastonul de cauciuc în piept și deținuțului Cuprianov E. - două lovituri cu pumnul în regiunea abdominală.

Concomitent, pe întreg parcursul zilei de 12 aprilie 2011, între orele 09.00 - 17.00, în timpul perchezițiilor în celule și asupra deținuților, colaboratorii DDS „Pantera” constituiți în componența grupului nr. 2, acționând în continuare în scopul intimidării deținuților, sub pretextul asistării în timpul perchezițiilor și asigurării escortării deținuților, s-au repartizat în câteva locuri de aflare, câte 3-4 colaboratori: în celula unde se efectua percheziția, în holul blocului de detenție până la boxele de plimbare și, nemijlocit, în boxele de plimbare și continuându-și

acțiunile ilegale prin aceeași modalitate, adică personal sau/și cu consimțământul reciproc expres și tacit au acționat după cum urmează:

În celula nr. 48, în timpul alinierii deținuților pentru a fi escortați spre boxele de plimbare, i-au aplicat deținutului Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului drept, iar în timpul escortării deținuților prin holul blocului spre boxele de plimbare, i-au aplicat deținutului Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului drept, două lovituri în regiunea umărului drept și deținutului Vîșcu V. i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului stâng și o lovitură peste spate.

Ulterior, aflându-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 48 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera”, incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, deținutului Tacu V., trei dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat nu mai puțin de zece lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate din partea dreaptă și nu mai puțin de câte cincisprezece lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambei și coapsei la ambele picioare, în rezultatul cărora acesta a căzut la pământ. În continuare, în poziția în care se afla, Tacu V. a fost maltratată de către aceeași colaboratori ai DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, pe parcursul a 10 minute, fiindu-i aplicate inclusiv șapte lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate. De asemenea, deținutului Fedulov V., doi dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, concomitent i-au aplicat lovituri cu picioarele încălțate în regiunea ambelor gambe, și anume o lovitură în piciorul drept și două lovituri în piciorul stâng, iar deținutului Eremenco S., i-au aplicat nu mai puțin de câte zece lovituri cu picioarele încălțate, în regiunea ambelor gambe ale picioarelor și o lovitură cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului drept, de la care acesta a căzut la pământ, precum și deținutului Vîșcu V. i-au aplicat două lovituri cu bastoanele de cauciuc în regiunea gambelor ambelor picioare.

În timpul escortării deținuților din celula nr. 48 prin holul blocului, din boxele de plimbare spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate și două lovituri în regiunea coapsei piciorului drept, iar deținutului Fedulov V. i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate, din partea stângă.

De asemenea, aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 49 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii

DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, acționând ilegal, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, l-au îmbrâncit cu bastonul de cauciuc peste spate pe deținutul Băț T. și i-au aplicat o lovitură cu cotul în regiunea ochiului stâng. Apoi, pentru a-l determina să depărteze și mai tare picioarele unul de altul, l-au lovit de mai multe ori cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, de la care ultimul a căzut jos la pământ. În continuare, în poziția în care se afla, i-au aplicat o lovitură cu piciorul încălțat în regiunea antebrațului mâinii stângi și nu mai puțin de opt lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate. După ce s-a ridicat în picioare, i-au aplicat încă nu mai puțin de patru lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea gambelor ambelor picioare. Concomitent, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat nu mai puțin de zece lovituri în spate cu bastoanele de cauciuc deținutului Petrov A., precum și nu mai puțin de șapte lovituri în regiunea gambelor ambelor picioare și o lovitură cu piciorul încălțat în regiunea coapsei piciorului stâng, deținutului Bajereanu I. i-au aplicat câte două – trei lovituri în regiunea gambelor ambelor picioare, deținutul Vîrlan A. a fost lovit de două ori cu picioarele încălțate în regiunea gambei piciorului drept din motivul că n-a îndepărtat picioarele unul de altul, așa cum au cerut ei, iar deținutului Saratovchin M., în timp ce stătea cu fața la perete, cu mâinile la spate, i-au aplicat trei lovituri cu bastonul de cauciuc peste degetele ambelor mâini.

În continuare, în timpul escortării deținuților din celula nr. 49 prin holul blocului, din boxele de plimbare spre celula de detenție, mai mulți dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, concomitent i-au aplicat deținutului Băț T. trei lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate și deținutului Saratovchin M. două lovituri cu pumnul în mandibulă, două lovituri cu capul de perete și o lovitură cu pumnul în regiunea rinichiului drept.

La fel, în timpul escortării deținuților din celula nr. 58 prin holul blocului spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Guliev B. trei lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

Ulterior, aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 58 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, deținutului Guliev B. i-au indicat să facă așezări și, din motivul că a refuzat să îndeplinească aceste cerințe ilegale, i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului stâng, iar apoi, din motivul că nu putea să îndepărteze picioarele unul de altul mai tare, în timp ce stătea cu mâinile deasupra capului alipite de suprafața neregulată a peretelui, l-au apăsât cu bastonul de cauciuc în palme și i-au aplicat multiple lovituri cu picioarele încălțate în ambele picioare, astfel provocându-i dureri și suferințe fizice insuportabile. Acționând în continuare ilegal, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, au aplicat deținutului Sinciuc A. două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea ambelor gambe și trei lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate, deținutului Snigur A., concomitent i-au aplicat patru lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate, în timp ce ieșea din una din boxele de plimbare, deținuților Smirnov N. și Răducan G. le-au aplicat câte două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, din motiv că n-au despărțit picioarele unul de altul așa cum au dispus ei, iar deținutului Gîrlean T., i-au aplicat mai multe lovituri în mâna dreaptă și în regiunea gambelor ambelor picioare.

În continuare, în timpul escortării deținuților celulei nr. 58 din boxele de plimbare, prin holul blocului spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Guliev B. o lovitură în piept și o lovitură în umărul stâng cu bastonul de cauciuc, deținutului Smirnov N., i-au aplicat nu mai puțin de șapte lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate, în mâna dreaptă și deținutului Răducan G. i-au aplicat o lovitură cu bastonul de cauciuc peste spate.

De asemenea, aflându-se în celula nr. 59, în timpul pregătirii deținuților pentru a fi escortați spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Silvestrov D. o lovitură în spate, o lovitură în cot și o lovitură în degetul mare a mâinii drepte cu bastonul de cauciuc, o lovitură cu pumnul și o lovitură cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea rinichiului drept, deținutului Jmurcu I. i-au aplicat multiple lovituri cu bastonul de cauciuc în umărul drept și în regiunea gambelor ambelor picioare, iar deținutului Dumbravă S. i-au aplicat 4-5 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate și picioare.

Ulterior, în timpul escortării deținuților din celula nr. 59 prin holul blocului spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Silvestrov D. nu mai puțin de patru lovituri cu bastoanele de cauciuc și două lovituri cu pumnul în spate.

Aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 59 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Silvestrov D., concomitent câte o lovitură cu bastoanele de cauciuc în regiunea coapselor ambelor picioare, de la care acesta a căzut la pământ. În continuare, în poziția în care se afla, doi dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat nu mai puțin de șase lovituri cu bastoanele de cauciuc pe toată suprafața spatelui, două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea abdomenului, câte două lovituri cu bastoanele de cauciuc în ambii umeri, iar când numitul a încercat să se ridice în picioare, l-au îmbrâncit cu palma în regiunea păroasă a capului spre perete și în rezultat s-a lovit de suprafața neregulată a acestuia, în regiunea ochiului stâng. Tot ei, i-au aplicat deținutului Jmurcu I. multiple lovituri cu bastoanele de cauciuc în diferite regiuni ale corpului, inclusiv în umeri, peste spate și peste ambele gambe ale picioarelor, deținutului Vlaicu S. i-au aplicat mai multe lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate și peste picioare, deținutului Puiu A. i-au aplicat multiple lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate, deținutului Botezat A., pe motiv că n-a îndepărtat picioarele așa cum au cerut ei, i-au aplicat două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, deținutului Cuprianov E. i-au îndepărtat forțat excesiv picioarele unul de la altul, ceea ce i-a determinat întinderea ligamentelor și o durere insuportabilă, exteriorizată verbal de către Cuprianov E., motiv pentru care i-au aplicat o lovitură cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc peste palma alipită cu partea dorsală de suprafața neregulată a peretelui, ceea ce i-a sporit și mai mult durerea.

Ulterior, în timpul escortării deținuților din boxele de plimbare, prin holul blocului spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Vlaicu S. două lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

Aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 60 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele îndepărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, intenționând să-l doboare la pământ pe deținutul Isadcenco A., i-au aplicat trei lovituri cu bastonul de cauciuc în piciorul drept și deținutului Curdoglo D. i-au aplicat nu mai puțin de patru lovituri cu bastoanele de cauciuc în piciorul drept, de la care ultimul a căzut în genunchi. Tot ei, i-au aplicat două lovituri cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea palmară a mâinii drepte deținutului Buga D. din motivul că n-a înțeles cum anume să alipească mâinile de perete deasupra capului, iar mai târziu, i-au aplicat acestuia o lovitură cu pumnul în regiunea păroasă a capului pentru că și-a acoperit capul cu gluga pentru a se proteja de ploaie și în continuare, i-au mai aplicat încă nu mai puțin de trei lovituri

cu pumnul în regiunea păroasă a capului și două lovituri cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea rinichiului drept.

În rezultatul torturii aplicate de către colaboratorii DDS „Pantera” a Departamentului Instituțiilor Penitenciare Ministerului Justiției, detașați la 12 aprilie 2011 în componența grupului nr. 2 în Penitenciarul nr. 11 din mun. Bălți, lui Vișcu V., Vîrlan A., Saratovchin A., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan G., Gîrlean T., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadcenco A., Curdoglo D., Buga D. le-au fost cauzate bătăi, precum și dureri și suferințe fizice, psihice puternice, iar lui Tacu V. și câte o echimoză în regiunea spatelui la nivelul omoplatului stâng, pe umărul stâng și coapsa dreaptă care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 355D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Fedulov V. o echimoză în regiunea coapsei stângi care, în baza raportului de expertiză medico-legală nr. 352D din 09.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Eremenco S. o echimoză în regiunea coapsei drepte care, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 351D din 09.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Băț T. și hemoragie moderată în conjunctiva ochiului stâng, două echimoze în regiunea spatelui, echimoză pe gamba stângă care, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 354D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Petrov A. trei echimoze în regiunea spatelui (interscapular) care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 350D din 08.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Bajereanu I. echimoze în regiunile temporale care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 353D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Silvestrov D. și echimoză în jurul ochiului stâng și excoriații a feței, echimoză pe partea dorsală a mâinii drepte, echimoză pe partea externă a umărului stâng, echimoză pe coapsa stângă și care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 356D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza pe art. 309¹ alin.(3) lit. c), e) Cod penal, ca provocarea în mod intenționat a unei dureri sau suferințe puternice fizice ori psihice unei persoane în special cu scopul de a intimida, sau de a face presiune asupra ei, sau pentru orice alt motiv, bazat pe o formă de discriminare de două sau mai multe persoane cu folosirea altor obiecte adaptate în acest scop, provocate de către o persoană cu funcție de răspundere.

Instanța a reținut că ***vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii*** prevăzute de art. 309¹ alin.(3) lit. c), e) Cod penal ***nu a fost dovedită***, aceștia urmând a fi achitați pe motiv că ***fapta nu întrunește elementele infracțiunii***.

Astfel, depozitiile părților vătămate Tacu V., Fedulov V., Eremenco S., Vișcu V., Băț T., Petrov A., Bajereanu I., Vîrlan A., Saratovchin M., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan G., Gîrlean T., Silvestrov D., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadcenco A., Curdoglo D. și Buga D. sunt irelevante deoarece posibilitatea denaturării impresiilor și solidaritatea persoanelor care își ispășesc pedeapsa în cadrul penitenciarului i-au putut influența să dea declarații neveridice și solidare

pentru a-i ajuta pe deținuții Tacu V. și *Silvestru* la atragerea la răspundere a inculpaților care au aplicat mijloacele speciale asupra lor.

Acuzarea ***nu a prezentat probe care să confirme*** cu certitudine ***vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate***, iar ***unele momente*** din învinuire sunt bazate pe presupuneri.

Mai mult, forța fizică nu a fost aplicată cu scopul obținerii de la persoanele deținute a unei informații, nu a fost aplicată cu scopul pedepsirii persoanelor deținute care au comis sau sunt bănuite că au comis o infracțiune, nu a fost aplicată cu scopul intimidării sau exercitării de presiune asupra persoanelor deținute sau asupra terțelor persoane.

Totodată, aplicarea loviturilor de către Ionașcu S. în zona nepericuloasă pentru viața părții vătămate Tacu V. este în conformitate cu legea.

Ori, inculpații Ionașcu S. și Epureanu M. au acționat în strictă conformitate cu art. 36 al Legii cu privire la sistemul penitenciar și art. 216, 218, 219, 224, 227 din Statutul executării pedepselor de către condamnați și art. 223 Cod de executare.

Potrivit declarațiilor părții vătămate Tacu V., el a fost maltratat de către mai multe persoane de statură diferită, din cadrul detașamentului, astfel proveniența vătămarilor corporale la acesta nu pot fi atribuite doar loviturilor aplicate în conformitate cu legea de Ionașcu S.

Iar, ***acuzarea, contrar prevederilor art. 53 alin. (2)-(6) Cod de procedură penală, nu a prezentat suficiente probe pentru a demonstra învinuirea înaintată inculpaților, limitându-se la probele administrate în cadrul urmăririi penale.***

În ședința de judecată, ***acuzarea nu a adus probe*** pertinente, concludente și utile ***care demonstrează*** cu certitudine ***vinovăția inculpaților în săvârșirea torturii.***

Probele acuzării nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, deoarece conțin divergențe și contradicții care ***nu au fost înlăturate de procuror*** în ședința de judecată, iar ***unele*** au fost combătute pe deplin prin probele apărării.

În acțiunile inculpaților Ionașcu S., Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinschi S., Vatamaniuc D. și Cearca T. ***lipsesc elementele infracțiunii*** prevăzute la art. 309¹ alin.(3) lit. c), e) Cod penal, aceștia urmând a fi achitați.

3. Procurorul în Procuratura militară Bălți, Alexandru Godorog, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații Ionașcu S., Epureanu M., Ceban V., Bugaesco S., Dabija E și Velcinschi S. să fie condamnați în baza art. 309¹ alin.(3) lit. c), e) Cod penal la câte 7 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de natura celor care s-au folosit la comiterea crimei pe un termen de 4 ani și cu retragerea gradelor speciale deținute, iar inculpații Coiman V., Vatamaniuc D., Cearca T. și Erjiu A. să fie condamnați în baza art. 309¹ alin.(3) lit. c), e) Cod penal la câte 5 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de natura celor care s-au folosit la comiterea crimei pe un termen de 3 ani și cu retragerea gradelor speciale deținute.

Apelantul a invocat că concluziile instanței de fond sunt eronate, probele puse la baza sentinței fiind apreciate greșit, la motivarea soluției fiind depășite limitele obiectivității, instanța de fond preluând poziția apărării.

În același timp, nu au fost stabilite careva temeuri excepționale privind aplicarea inculpațiilor a unei pedepse sub limita minimă sau stabilirea unei pedepse de altă categorie, iar la stabilirea pedepsei urmează de ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii stabilite.

3.1. Au declarat apeluri și părțile vătămate Vîrlan A., Șumleanski V., Vișcu V., Ereomenco S., Băț T. și Smironov N., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați conform învinuirii înaintate, cu admiterea integrală a acțiunii civile și repararea prejudiciului moral.

Apelanții au indicat că sentința adoptată este neîntemeiată și ilegală, în cadrul examinării cauzei fiindu-le încălcate drepturile garantate de legislația națională și internațională.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2014, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, indicate în cuprinsul sentinței, concluziile instanței de fond fiind motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității și care au dus la soluția de achitare a inculpaților.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile acuzării, precum și asupra probelor administrate, iar decizia adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 aprilie 2015, recursul a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că instanța de apel nu a dat o apreciere completă fiecărei probe invocate în susținerea învinuirii și nu a argumentat motivul respingerii probelor administrate.

Ori, din materialele dosarului reiese că, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a invocat declarațiile părților vătămate Șumleanski V., Vîrlan A., Petrov A., Ereomenco S., Snigur A., Vișcu V., Smironov N., Guliev B., Tacu V., Fedulov V., care au declarat că unii inculpați i-au lovit, și anume:

partea vătămată Șumleanski V. a explicat că la 12 aprilie 2011 în celula în care se deținea au intrat 4 colaboratori ai penitenciarului și 5-6 colaboratori DDS „Pantera”. Unul din colaboratorii „Pantera” l-a lovit cu bastonul de cauciuc. El nu a opus rezistență și a îndeplinit toate indicațiile. A fost lovit fără motiv. Poate să recunoască persoana care l-a lovit, acesta era cel mai înalt și puțin gârbov și care s-a prezentat în ședință ca Velcinski;

partea vătămată Vîrlan A. a declarat că îl cunoaște pe Ionașcu S. și Dabija E., de la etapare. A recunoscut în ședință persoana înaltă, care s-a prezentat ca Dabija E. A primit lovitura în regiunea rinichiului drept, care i-a fost aplicată cu pumnul de către Dabija E., când se afla cu fața la perete. A primit două lovituri puternice la piciorul drept în regiunea gambei de la alți colaboratori. Lovitura la mână i-a aplicat-o colaboratorul de la „Pantera”, care în ședință s-a prezentat ca

Ionașcu S. A văzut cum au început să-l lovească pe Băț T. și Petrov A. – Dabija E., Ionașcu S. și încă câțiva colaboratori „Pantera”;

partea vătămată Petrov A. a relatat că pe colaboratorii DDS „Pantera” i-a identificat după echipament, care erau în uniforme negre, cu măști, căști, veste antiglonț, bastoane de cauciuc, cu epoleți negri pe umeri, careva din ei aveau grad de căpitan. Unul din ei era Ionașcu S., iar al doilea era Erjiu A. De la ultimul lovituri nu a primit. Colaboratorii DDS „Pantera” îl băteau, apoi îl lăsau și se duceau la Băț T. și invers. Ulterior, au început să-l lovească cu bastonul peste spate și picioare, spunându-i că nu stă bine. A început să plângă și să strige, întrebând pentru ce-l lovesc, i-au spus să închidă gura, numindu-l cu cuvinte necenzurate. L-au întrebat dacă știe să scrie plângere, pentru ce Ionașcu S. i-a aplicat un pumn în umăr. L-a recunoscut pe acesta după constituție;

partea vătămată Eremenco S. a declarat că pe el l-a lovit Ceban V. cu bastonul în burtă, însă, în coridor i-a spus să nu-l mai lovească. Apoi, în boxă din nou s-a apropiat de el Ceban V. care l-a pus în poziție cu mâinile în sus și picioarele îndepărtate, după care a chemat pe cineva. Ceban V. a arătat la el, după care cineva l-a lovit peste picior cu bastonul. Când s-a ridicat, Ceban V. l-a lovit peste mâini aproape 20 minute, ca să îndepărteze picioarele mai tare. În această poziție a stat aproximativ 40 minute. Îl loveau pentru că nu cunoaște limba română;

partea vătămată Snigur A. a explicat că a primit 4 lovituri peste corp cu bastonul la ieșire din boxă și de câteva ori la picioare cu piciorul când stătea la perete ca să-i impună să îndepărteze picioarele mai tare. Până a ieșit din boxă s-a întors și a văzut că cei din spatele lui tot erau loviți. L-au lovit trei colaboratori DDS „Pantera”;

partea vătămată Vișcu V. a declarat că la 12 aprilie 2011 în celula în care deținea au intrat colaboratorii penitenciarului împreună cu colaboratorii DDS „Pantera” care au anunțat că fac verificarea. El se afla pe pat la al doilea nivel, când unul din colaboratorii „Pantera” s-a apropiat, dându-l jos cu forța. L-au lovit câteva ori cu bastonul peste picior și spate. L-au lovit doi colaboratori de statură înaltă. Unul din „Pantera” și-a scos masca spunând că el este legea, acesta este Dabija E. În boxă a fost lovit cu bastonul peste spate, iar mai jos de genunchi și cu bastonul și picioarele. Cel mai agresiv din colaboratorii „Pantera” era Dabija E.;

partea vătămată Smirnov N. a comunicat că în boxa de plimbare a fost lovit de un singur om, în timp ce el se afla cu fața la perete, dar nu poate să spună de cine. Ionașcu S. l-a impus să îndepărteze picioarele foarte tare, l-a bătut, vorbea cu el în limba rusă. Poate să-l recunoască pe cel care l-a lovit, după forma corpului și a capului. Acel colaborator, nu era nici cel mai înalt, nici mai jos, dar era de o formă a corpului masivă. Îl recunoaște pe Ionașcu S. după vorbă, deoarece avea un defect în vorbire, când avea emoții sau vorbea repede. El era ultimul din coloana de deținuți, iar în spatele lui erau doi colaboratori din „Pantera”, dintre care unul era Ionașcu S. Nu știe care din ei și când l-au lovit, dar îl loveau ambii. Aceștia erau agresivi. Colaboratorii „Pantera” se mai schimbau între ei, dar cu deținuții erau aproximativ 2 colaboratori. Pe ceilalți deținuți i-au lovit tot acești colaboratori;

partea vătămată Guliev R. a declarat că la ieșirea din celulă a primit o lovitură cu bastonul peste spate, însă nu a înțeles pentru ce. Pe drum de la celulă

spre boxe, colaboratorii DDS „Pantera” le-au aplicat lovituri cu bastoanele ca să se deplaseze mai repede. A fost lovit în regiunea rinichiului stâng. În boxa de plimbare de el s-a apropiat doi colaboratori DDS „Pantera” care l-au impus să facă așezări, iar el, considerând că aceste acțiuni sunt ilegale, a refuzat să le îndeplinească, ca urmare, a primit o lovitură cu bastonul în regiunea rinichilor. Apoi, l-au dus la perete și l-au impus să ridice mâinile în sus, cu întoarcerea palmelor, iar cu bastonul îi presa palmele, precum și îl puneau să îndepărteze picioarele unul de altul. A dorit să se ridice puțin din această poziție deoarece îi era dureros, pentru ce a fost lovit pe spate cu bastonul de cauciuc. Unul din colaboratorii „Pantera” i-a aplicat lovituri cu piciorul peste picioare în boxe. Acesta era o persoană zdravănă, înaltă, aproximativ 1,90 m., cu o voce brutală. La fel, poate să recunoască și persoana cu defecte în vorbire, care după constituție e cel mai zdravăn dintre toți. Acesta i-a aplicat o lovitură cu bastonul în celulă. Primul descris presupune că este Velcinski S., iar al doilea Ionașcu S.;

partea vătămată Tacu V. a explicat că fiind în celula nr. 48, în jurul orelor 08.15, au intrat colaboratorii penitenciarului, administrația cu colaboratorii DDS „Pantera” pentru a face apelul. S-au apropiat vreo 2 colaboratori din DDS „Pantera” și au început să strige ca să se ridice, le-a explicat că a primit injecții și se simte rău. I-au spus să coboare, aruncându-l de pe pat cu tot cu plapumă. În celulă se aflau persoane bolnave. Doi dintre colaboratori l-au dat jos, lovindu-l de vreo 2 ori cu picioarele și bastoanele. Apoi au început să-l tragă spre ușă, iar un colaborator a spus să-l arunce în WC că este *blatnoi*. L-au pus la perete, cu mâinile în sus, picioarele în părți, și un colaborator DDS „Pantera” s-a apropiat și l-a lovit cu bastonul în partea dreaptă în regiunea rinichilor. Apoi, l-au controlat, văzând că nu are nimic, l-au lăsat. Ulterior, au revenit, spunând că vor efectua percheziție. Unul din colaboratorii „Pantera” s-a apropiat și l-a lovit din nou în regiunea rinichiului drept, după care l-au dus în boxele de plimbare, unde i-au spus să stea cu fața la perete, mâinile sus, palmele spre ei și cu picioarele îndepărtate. Au început să-și bată joc de deținuți, îi băteau cu picioarele și bastoanele peste spate. În jur de 10 ori le-a spus să înceteze, la ce a fost amenințat cu cuvinte necenzurate, precum și că îl vor bate și distruge. Cădea jos, se ridica, însă era lovit în continuare, spunându-i să facă sfoara. I s-a umflat un picior. S-a aflat în boxa de plimbare în poziția descrisă în jur de 2 ore. Nu putea sta pe picioare din cauza bătăii. Colaboratorii „Pantera” s-au aranjat în formă de șah, iar pe el îl ducea un băiat de subțiori, iar când a dorit unul să îl lovească, i s-a spus că nu trebuie, deoarece abia se mai ținea pe picioare, din care motiv până la celulă nu a fost lovit. Poate să recunoască pe 4 colaboratori „Pantera” după voce. În celulă s-au apropiat 2 din colaboratorii „Pantera”, pe care îi cunoaște după înălțime, nas, formă, mimica feței, după ochi, glas, mâini. Unul din ei a scos masca, spunând că îi este indiferent dacă vor scrie plângere unde doresc. Pe altul îl recunoaște după statură, epoleți, destul de corpulent, avea gradul de căpitan. Cel care a vorbit cu el, avea ochii verzi-cafenii, crede că era locotenent sau locotenent major, de statura lui. Aceștia sunt, Ionașcu S. – căpitan, cel care a dorit să-l arunce cu capul în WC și a început să-l întindă în cameră, el este cel care și-a scos masca de pe față. Îi recunoaște pe cei care au intrat în celulă primii, Velcinski S. și Dabija E., aceștia îl băteau în boxă. Cel care i-a oprit să nu îl bată este Erjiu A., el nu l-a lovit, le-a spus celorlalți să se oprească, să nu-l lovească. Când îl duceau în celulă, colaboratorii „Pantera”

stăteau în linie de șah, erau 7-8 persoane, au dorit să-l lovească, dar l-a lovit pe altul, el era slăbit. L-a apărat doar Erjiu A., dar Dabija E. și Velcinschi S. l-au lovit, iar Ionașcu S. l-a întins după ce au venit în celulă să facă percheziția. Tot căpitanul a cerut *șmali* de la deținuți. Cei ce l-au maltratat în celulă l-au bătut și în boxă. Altul l-a lovit în rinichi pe drum, îl recunoaște după glas – Bugaesco S., el l-a scos din celulă, este vorbitor de limba rusă;

partea vătămată Fedulov V. a declarat că se afla sub supravegherea medicilor. Dimineața în timpul verificării în celulă au intrat fără să-i preîntâmpine cei din administrație și colaboratorii DDS „Pantera” care erau în uniformă neagră. L-au târât de pe pat în timpul când dorea să se îmbrace. L-au lovit cu bastonul în regiunea coastelor, ca să-l grăbească. Ulterior, colaboratorii „Pantera” i-au pus pe deținuți cu fața la perete, picioarele despărțite, mâinile răsucite, unde au stat un timp îndelungat. Îi era incomod, mâinile și picioarele îl dureau, deoarece încercau să îl forțeze să îndepărteze picioarele. A rezistat deoarece era ținut de ceafă. Au întrebat în baza cărui articol este condamnat, spunându-i că este un animal, lovindu-l cu bastonul de cauciuc peste picioare. Poate să-i recunoască pe trei colaboratori Pantera care l-au lovit. În celulă erau în măști, iar în boxă le-au scos. A văzut cum Dabija E. discuta cu Tacu V. Pe ceilalți doi îi recunoaște după voce, configurația corpului, ambii erau înalți - Ionașcu S. și Velcinschi S.

Acuzarea a invocat ca probe în confirmarea vinovăției inculpaților și declarațiile martorilor Cebanu A., Botnari V., Guzgan Ș., care au relatat că în Penitenciarul 11 au fost detașați 10 colaboratori DDS „Pantera” care urmau să asigure ordinea și securitatea respectării regimului de detenție din penitenciar în timpul petrecerii percheziției.

Martorul Cebanu A. a declarat că el nu vedea ce se petrecea în boxele de plimbare, însă auzea strigătele colaboratorilor „Pantera” care le-a indicat deținuților să despartă picioarele mai tare și să ridice mâinile sus. A auzit zgomote asemănătoare cu acelea care se produc în timpul aplicării loviturilor corporale cu bastoanele de cauciuc, strigătele unor deținuți de la durerea suportată, înțelegând că acestora li se aplică lovituri.

Martorul Botnari V. a explicat că colaboratorii „Pantera” urmau să se implice numai în cazurile de opunere de rezistență fizică din partea condamnaților. Nu cunoaște din care motiv aceștia au recurs la aplicarea forței fizice față de deținuți. El nu a întocmit comunicate privind aplicarea forței fizice în privința deținuților Tacu V., Silvestrov D. și nu cunoaște cine le-a întocmit, necâtând la faptul că în comunicate este indicat că el ar fi executor.

Suplimentar martorul Guzgan Ș. a declarat că în timpul alinierii deținuților din celula nr. 48 pentru escortare în boxa de plimbare, personal a văzut cum unul din colaboratorii DDS „Pantera” i-a aplicat deținutului Tacu V. două-trei lovituri cu bastonul de cauciuc peste diferite regiuni ale corpului și acesta a căzut jos la pământ. Nu a văzut ca deținutul să opună careva rezistență fizică.

La fel, în calitate de probe, acuzarea invocă și rapoartele de expertiză medico-legale nr. 350D - 356D din 10.09.2011, prin care se confirmă că în privința părților vătămate Petrov A., Eremenco S., Fedulov Vl., Bejenaru I., Băț F., Tacu V., Silvestrov D. au fost aplicate leziuni corporale.

Mai mult, potrivit declarațiilor martorului Cepoi S., medic al Penitenciarului nr.11, mun. Bălți, potrivit atribuțiilor de serviciu, acorda asistență medicală

deținuților penitenciarului, în corespundere cu înscrierile din registru de primire persoanele. La blocul 2 au fost invitați în baza plângerilor, unde se înregistrau vătămările corporale precum și actul ofițerului de serviciu. La 13.04.2011 i-a examinat pe Fedulov V., Tacu V., Eremenco S., Silvestru. În registru de evidență și în cartela medicală au fost fixate vătămările corporale. Deținuții i-au spus că în urma efectuării măsurilor de regim, le-au fost aplicate lovituri de către colaboratorii DDS „Pantera”. Au fost îndeplinite acte de examinare personală a fiecărui deținut, unul fiind trimis ofițerului de serviciu, iar al doilea anexat la cartela medicală. În baza leziunilor depistate a fost dat comunicat către procurorul de supraveghere și personal i-a însoțit deținuții la medicul legist, unde au fost examinați. La examinare a depistat excoriații, echimoze, hiperimie de la bastonul de cauciuc. Pe data de 14.04.2011 i-a examinat pe Bajoreanu I., Băț T., iar datele le-a indicat în cartela medicală și în registru. Au mai fost cazuri ca deținuții să se adreseze, însă nu în așa număr mare. Nu este medic legist, însă în practica sa, dacă deținutul solicită medicul, acesta îl examinează. La intrare în penitenciar deținuții se dezbracă și sunt examinați, după care numai la solicitare se examinează. Până la data de 12.04.2011 unii deținuți s-au adresat, dar nu din motiv că au leziuni, dar cu probleme personale. Deținutul Eremenco S. se afla la evidența psihiatrică, iar Fedulov V. era bolnav de tuberculoză. Ajutorul psihiatric era acordat de o persoană civilă, medicul indică pastile, dar regimul pentru ei este identic, nu se acordă regim special. Tot penitenciarul pe perioada nominalizată a fost în greva foamei, din cauza că au fost aplicate aceste măsuri de regim. În penitenciar sunt izolați doar persoanele bolnave de tuberculoză.

Ori, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra fiecărei probe prezentate de acuzare, dar s-a limitat la utilizarea unor expresii de ordin general că *sentința cuprinde descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpaților, cu indicarea motivelor pentru care se resping probele aduse în sprijinul acuzării.*

Examinând materialele cauzei, analizând toate probele propuse, instanța ajunge la concluzia că vina inculpaților nu a fost dovedită și este necesar să fie achitați în legătură că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Potrivit rapoartelor de examinare medico-legală nr. 309, 311 din 15.04.2011, nr. 310 din 19.04.2011, leziunile corporale depistate la Tacu V., Silvestrov V., Băț T. nu se află în câmpul de acțiune al propriei mâni, iar prin cădere de la înălțimea propriului corp se exclude, probe pe care instanța de apel le-a ignorat.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic depozițiile părților vătămăte, pe motiv că posibilitatea denaturării impresiilor și solidaritatea persoanelor care execută pedeapsa în cadrul penitenciarului i-au putut influența să dea declarații neveridice și solidaritate pentru a-i ajuta pe deținuții Tacu V. și Silvestrov V. la atragerea la răspundere a inculpaților care au aplicat mijloace speciale asupra lor.

La fel, a fost stabilit că acuzarea nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, iar unele momente din învinuire sunt bazate pe presupuneri.

Referitor la aplicarea forței fizice de către inculpații Ionașcu S. și Epureanu M., instanța a ajuns la concluzia că aceasta a fost aplicată în limitele legislației, fără a motiva necesitatea aplicării forței fizice și fără a le aprecia în coroborare cu alte probe prezentate de către acuzare.

De asemenea, instanța și-a argumentat soluția prin faptul că vătămările corporale la părțile vătămate au putut apărea prin automutilare sau conflicte în cadrul persoanelor deținute, însă asemenea probe ce ar confirma această versiune (a inculpaților) la materialele cauzei lipsesc.

Potrivit art. 3 din Convenție, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. Aceleași prevederi se regăsesc și în legislația națională, în special în art. 24 din Constituție și art. 10 alin. (3) Cod de procedură penală.

Convenția interzice, în termeni categorici, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei.

Principiile aplicabile pentru o investigație efectivă și depistarea cazurilor de tortură și alte forme de tratamente sau pedepse crude, inumane și degradante, se regăsesc în Anexa nr. 1 a Protocolului Națiunilor Unite de la Istanbul, potrivit căreia scopul investigării efective și documentării asupra torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante includ următoarele: clarificarea faptelor, stabilirea și recunoașterea individului și a statului responsabil față de victime și familiile lor, identificarea măsurilor necesare prevenirii repetării acestor acte și înlesnirea procesului sau, după caz, a sancțiunilor disciplinare pentru cei determinați în cursul investigației ca fiind responsabili și demonstrarea necesității de reparare integrală din partea statului, inclusiv compensarea financiară adecvată și oferirea de fonduri pentru îngrijire medicală și reabilitare.

Statul trebuie să se asigure că reclamanții și rapoartele de tortură sau re-tratamente vor fi investigate în mod prompt și efectiv. Chiar și în absența unei plângeri concrete, se va desfășura o anchetă acolo unde există indicii că s-ar fi putut petrece un act de tortură sau de maltratare. Investigatorii, care trebuie să fie independenți de presupușii vinovați și de agențiile pe care le deservește aceștia, trebuie să fie competenți și imparțiali. Ei vor avea acces sau vor fi împuterniciți să ceară investigații din partea unor medici imparțiali sau ai altor experți. Autoritatea de investigare va avea puterea și obligația de a obține toate informațiile necesare anchetei. Cei potențial implicați în tortură sau rele tratamente, vor fi îndepărtați din orice poziție de control sau putere asupra reclamanților, martorilor sau a familiilor lor, fie ea directă sau indirectă, ca și asupra celor ce conduc investigația.

Mărturiile martorilor și ale supraviețuitorului sunt componente necesare în documentarea actului de tortură. În măsura în care există dovezi fizice ale torturii, aceasta oferă o dovadă importantă, care confirmă faptul că această persoană a fost torturată.

Jurisprudența CtEDO atestă că statul este responsabil pentru omisiunile autorităților cărora le-a delegat sarcini în vederea respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și care nu au întreprins măsuri prompte și adecvate în vederea executării acestora.

Atunci când o persoană afirmă în mod susținut că a suferit din partea poliției sau altor servicii similare ale statului tratamente contrare art. 3 din CEDO, această dispoziție, combinată cu obligația generală impusă statului prin art. 1 de a recunoaște oricărei persoane ce ține de jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție, cere, implicit, să se facă o anchetă oficială efectivă. Această anchetă, trebuie să poată conduce la identificarea și pedepsirea vinovaților.

Dacă unei persoane i-au fost cauzate leziuni corporale în perioada aflării în detenție sau în controlul poliției, orice astfel de leziune ar da o prezumție puternică că acea persoană a fost supusă relexor tratamentelor (hot. *Bursuc vs România*, din 12 octombrie 2004). Ține de sarcina autorităților statului să dea o explicație plauzibilă CtEDO despre circumstanțele în care au fost cauzate leziunile corporale, neîndeplinirea căreia ridică o problemă clară în temeiul art. 3 al Convenției (*cazul Selmouni vs. Franța*, § 87).

Această regulă de probație este prevăzută și în art. 10 alin. (3¹) Cod de procedură penală, care cere autorității în custodia căreia se află persoana să demonstreze că aceasta nu a fost supusă torturii sau altor tratamente sau pedepse crude. În cazul în care statul omite să facă acest lucru, poate exista o situație care să cadă sub incidența art. 3 al Convenției.

Prin urmare, concluzia instanței de apel este pripită și nu corespunde materialelor cauzei, nefiind date răspunsuri și argumentări clare asupra probelor acuzării, unele probe fiind ignorate, astfel că nu au fost apreciate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2019, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinschi Serghei au fost condamnați în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal la 5 ani închisoare, fiecare, cu privarea de dreptul de a activa în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei le-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probație de 2 ani, fiecărui.

De la Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinschi Serghei s-a încasat în beneficiul lui Vîrlan A. prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, **în cote-părți egale**.

De la Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinschi Serghei s-a încasat în beneficiul lui Șumleanski V. prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, **în cote-părți egale**.

De la Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinschi Serghei s-a încasat în beneficiul lui Vișcu V. prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, **în cote-părți egale**.

De la Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinschi Serghei s-a încasat în beneficiul lui Ereomenco S. prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, **în cote-părți egale**.

De la Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinschi Serghei s-a încasat în beneficiul lui Băț T. prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, **în cote-părți egale**.

De la Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, Erjiu Alexandru, Dabija Eugen și Velcinski Serghei s-a încasat în beneficiul lui Smirnov N. prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, **în cote-părți egale**.

Instanța de apel a reținut că părțile vătămate Fedulov V., Petrov A. și Șumleanski V. au susținut pe deplin apelurile declarate.

Inculpații Bugaesco S., Coiman V., Erjiu A., Dabija E. și **Velcinski S.** au solicitat respingerea apelurilor și menținerea sentinței instanței de fond.

În același timp, **părțile vătămate** Saratovchin M., Sinciuc A., Isadcenco A., Buga D., Curdoglo D., Slivestru D., Dumbravă S., Jmurcu I., Bajoreanu I., Băț T., Vîrlan A., Ereomenco S., Singur A., Vășcu V., Tacu V., Smirnov N. și Guliev B., **fiind citați legal, nu s-au prezentat în ședința de judecată**.

Inculpații Ionașcu S., Epureanu M., Ceban V., Vatamaniuc D., Cearca T. și **Velcinski S.** nu s-au prezentat în ședința de judecată, fiind dispusă anunțarea lor în căutare.

Totodată, **instanța de apel a constatat că inculpații** Ionașcu S., Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D. și Cearca T. **se învinuiesc** că la 12 aprilie 2011, având calitatea de persoană cu funcție de răspundere investită cu anumite drepturi și obligațiuni, în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, au încălcat grav prevederile art. 3 din CtEDO, art. 24 alin. (2) din Constituția RM , pct. 1), 2) al Statutului disciplinar al colaboratorilor sistemului penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 308 din 19.03.1998; art. 2 alin. (1) lit. d), c), art. 20 pct. 1) lit. a) al Legii nr. 1036 din 17.12.1996 Cu privire la sistemul penitenciar; pct. 6) al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006; pct. 46) alin. (1), (2), (5) al Regulamentului cu privire la satisfacerea serviciului de către efectivul de trupă și corpul de comandă din sistemul penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 14.10.1997 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, ar fi comis infracțiune de tortură în următoarele circumstanțe:

La 12 aprilie 2011, pe întreaga durată a zilei, aflându-se pe teritoriul Penitenciarului nr. 11 din mun. Bălți str. Ștefan cel Mare 78A, Ionașcu S., fiind detașat în calitate de ofițer superior al grupului nr. 2 constituit din 10 colaboratori ai DDS „Pantera” iar Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D. și Cearca T. în calitate de membri a acestui grup, contrar planului-misiune al detașării, aprobat la 04.04.2011 de către Directorul General al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, în baza căruia urmau să asiste în timpul verificării prezenței deținuților, perchezițiilor, controalelor tehnice, să participe la efectuarea măsurilor de regim (escortări în interiorul penitenciarului, asigurarea condamnaților a securității personale etc.) și numai în cazurile nerespectării regimului de detenție de către deținuți, nesupunerii cerințelor legale ale colaboratorilor, să intervină în dependență de situație, acționând în grup, cu titlu oficial, în virtutea motivelor bazate pe discriminare socială, cu scopul determinării sentimentelor de intimidare, exprimându-și consimțământul reciproc expres și tacit, fiind îmbrăcați în uniforme de culoare neagră, având cagule și căști pe cap, ceea ce condiționa imposibilitatea de a fi

identificați, utilizând ilegal, contrar destinației stabilite prin art. 223 Cod de executare, art. 9 (11) pct. 10) al Legii cu privire la sistemul penitenciar, Secțiunii 21-a a Statutului executării pedepsei de către condamnați, bastoanele de cauciuc, pe care le-a folosit ca instrumente speciale de tortură și a intervenit ilegal în forță, deși aplicarea acestora nu era necesară și a provocat, în mod intenționat, dureri fizice și suferințe psihice puternice deținuților din celulele nr. 48, 49, 58, 59, 60 ale Penitenciarului nr. 11 din mun. Bălți, Tacu V., Fedulov V., Eremenco S., Vișcu V., Băț T., Petrov A., Bajereanu I., Vîrlan A., Saratovchin M., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan G., Gîrleanu T., Silvestrov D., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadenco A., Curdoglo D. și Buga D.

Astfel, Ionașcu S., Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D. și Cearca T. la 12 aprilie 2011 în perioada orelor 07.30-08.30, pe parcursul controlului de dimineață a deținuților în celulele de detenție, contrar atribuțiilor de asistare a colaboratorilor ce efectuau acest control, acționând cu scopul intimidării deținuților, fără a-i preîntâmpina despre aplicarea forței fizice, pe rând intrau în celulele de detenție câte 3-7 colaboratori unde, fiecare dintre aceștia, personal sau/și cu consimțământul reciproc expres și tacit, ilegal au aplicat multiple lovituri deținuților.

Respectiv, aflându-se în celula nr. 48, i-au îmbrâncit și i-au forțat de pe paturile sale pe deținuții Tacu V., Fedulov V. și Vișcu V., aceștia căzând la pământ de la o înălțime de circa 1,5 m. Apoi, i-au aplicat lui Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului drept, lui Fedulov V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în spate și o lovitură în regiunea coapsei stângi, iar lui Vișcu V. trei lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea gambei piciorului drept.

Ulterior, aflându-se în celula nr. 49 i-au aplicat deținuțului Vîrlan A. o lovitură cu bastonul de cauciuc în regiunea antebrațului mâinii stângi, o lovitură cu pumnul în regiunea rinichiului drept și câte o lovitură cu picioarele încălțate în regiunea ambelor coapse, deținuțului Saratovchin M. i-au aplicat 2 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

De asemenea, în celula nr. 58 deținuțului Guliev B. i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea umărului stâng și deținuțului Răducan G. o lovitură cu bastonul de cauciuc peste spate.

În celula nr.59, i-au îmbrâncit de pe pat pe deținuții Jmurcu I. și Puiu A., aceștia căzând jos la pământ, deținuțului Șumleanski V. i-au aplicat o lovitură cu bastonul de cauciuc în piept și deținuțului Cuprianov E. - două lovituri cu pumnul în regiunea abdominală.

Concomitent, pe întreg parcursul zilei de 12 aprilie 2011, între orele 09.00 - 17.00, în timpul perchezițiilor în celule și asupra deținuților, colaboratorii DDS „Pantera” constituiți în componența grupului nr. 2, acționând în continuare în scopul intimidării deținuților, sub pretextul asistării în timpul perchezițiilor și asigurării escortării deținuților, s-au repartizat în câteva locuri de aflare, câte 3-4 colaboratori: în celula unde se efectua percheziția, în holul blocului de detenție până la boxele de plimbare și, nemijlocit, în boxele de plimbare și continuându-și acțiunile ilegale prin aceeași modalitate, adică personal sau/și cu consimțământul reciproc expres și tacit au acționat după cum urmează:

În celula nr. 48, în timpul alinierii deținuților pentru a fi escortați spre boxele de plimbare, i-au aplicat deținutului Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului drept, iar în timpul escortării deținuților prin holul blocului spre boxele de plimbare, i-au aplicat deținutului Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului drept, două lovituri în regiunea umărului drept și deținutului Vișcu V. i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului stâng și o lovitură peste spate.

Ulterior, aflându-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 48 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera”, incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, deținutului Tacu V., trei dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat nu mai puțin de zece lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate din partea dreaptă și nu mai puțin de câte cincisprezece lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambei și coapsei la ambele picioare, în rezultatul cărora acesta a căzut la pământ. În continuare, în poziția în care se afla, Tacu V. a fost maltratată de către aceiași colaboratori ai DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, pe parcursul a 10 minute, fiindu-i aplicate inclusiv șapte lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate. De asemenea, deținutului Fedulov V., doi dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, concomitent i-au aplicat lovituri cu picioarele încălțate în regiunea ambelor gambe, și anume o lovitură în piciorul drept și două lovituri în piciorul stâng, iar deținutului Eremenco S., i-au aplicat nu mai puțin de câte zece lovituri cu picioarele încălțate, în regiunea ambelor gambe ale picioarelor și o lovitură cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului drept, de la care acesta a căzut la pământ, precum și deținutului Vișcu V. i-au aplicat două lovituri cu bastoanele de cauciuc în regiunea gambelor ambelor picioare.

În timpul escortării deținuților din celula nr. 48 prin holul blocului, din boxele de plimbare spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Tacu V. două lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate și două lovituri în regiunea coapsei piciorului drept, iar deținutului Fedulov V. i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate, din partea stângă.

De asemenea, aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 49 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a

peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, acționând ilegal, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, l-au îmbrâncit cu bastonul de cauciuc peste spate pe deținutul Băț T. și i-au aplicat o lovitură cu cotul în regiunea ochiului stâng. Apoi, pentru a-l determina să depărteze și mai tare picioarele unul de altul, l-au lovit de mai multe ori cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, de la care ultimul a căzut jos la pământ. În continuare, în poziția în care se afla, i-au aplicat o lovitură cu piciorul încălțat în regiunea antebrațului mâinii stângi și nu mai puțin de opt lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate. După ce s-a ridicat în picioare, i-au aplicat încă nu mai puțin de patru lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea gambelor ambelor picioare. Concomitent, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat nu mai puțin de zece lovituri în spate cu bastoanele de cauciuc deținutului Petrov A., precum și nu mai puțin de șapte lovituri în regiunea gambelor ambelor picioare și o lovitură cu piciorul încălțat în regiunea coapsei piciorului stâng, deținutului Bajereanu I. i-au aplicat câte două – trei lovituri în regiunea gambelor ambelor picioare, deținutul Vîrlan A. a fost lovit de două ori cu picioarele încălțate în regiunea gambei piciorului drept din motivul că n-a îndepărtat picioarele unul de altul, așa cum au cerut ei, iar deținutului Saratovchin M., în timp ce stătea cu fața la perete, cu mâinile la spate, i-au aplicat trei lovituri cu bastonul de cauciuc peste degetele ambelor mâini.

În continuare, în timpul escortării deținuților din celula nr. 49 prin holul blocului, din boxele de plimbare spre celula de detenție, mai mulți dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, concomitent i-au aplicat deținutului Băț T. trei lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate și deținutului Saratovchin M. două lovituri cu pumnul în mandibulă, două lovituri cu capul de perete și o lovitură cu pumnul în regiunea rinichiului drept.

La fel, în timpul escortării deținuților din celula nr. 58 prin holul blocului spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Guliev B. trei lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

Ulterior, aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 58 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, deținutului Guliev B. i-au indicat să facă așezări și, din motivul că a refuzat să îndeplinească aceste cerințe ilegale, i-au aplicat două lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului stâng, iar apoi, din motivul că nu putea să

îndeprăteze picioarele unul de altul mai tare, în timp ce stătea cu mâinile deasupra capului alipite de suprafața neregulată a peretelui, l-au apăsât cu bastonul de cauciuc în palme și i-au aplicat multiple lovituri cu picioarele încălțate în ambele picioare, astfel provocându-i dureri și suferințe fizice insuportabile. Acționând în continuare ilegal, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, au aplicat deținutului Sinciuc A. două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea ambelor gambe și trei lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate, deținutului Snigur A., concomitent i-au aplicat patru lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate, în timp ce ieșea din una din boxele de plimbare, deținuților Smirnov N. și Răducan G. le-au aplicat câte două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, din motiv că n-au despărțit picioarele unul de altul așa cum au dispus ei, iar deținutului Gîrlean T., i-au aplicat mai multe lovituri în mâna dreaptă și în regiunea gambelor ambelor picioare.

În continuare, în timpul escortării deținuților celulei nr. 58 din boxele de plimbare, prin holul blocului spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Guliev B. o lovitură în piept și o lovitură în umărul stâng cu bastonul de cauciuc, deținutului Smirnov N., i-au aplicat nu mai puțin de șapte lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate, în mâna dreaptă și deținutului Răducan G. i-au aplicat o lovitură cu bastonul de cauciuc peste spate.

De asemenea, aflându-se în celula nr. 59, în timpul pregătirii deținuților pentru a fi escortați spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Silvestrov D. o lovitură în spate, o lovitură în cot și o lovitură în degetul mare a mâinii drepte cu bastonul de cauciuc, o lovitură cu pumnul și o lovitură cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea rinichiului drept, deținutului Jmurcu I. i-au aplicat multiple lovituri cu bastonul de cauciuc în umărul drept și în regiunea gambelor ambelor picioare, iar deținutului Dumbrovă S. i-au aplicat 4-5 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate și picioare.

Ulterior, în timpul escortării deținuților din celula nr. 59 prin holul blocului spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Silvestrov D. nu mai puțin de patru lovituri cu bastoanele de cauciuc și două lovituri cu pumnul în spate.

Aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 59 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Silvestrov D., concomitent câte o lovitură cu bastoanele de cauciuc în regiunea coapselor ambelor picioare, de la care acesta a căzut la pământ.

În continuare, în poziția în care se afla, doi dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat nu mai puțin de șase lovituri cu bastoanele de cauciuc pe toată suprafața spatelui, două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea abdomenului, câte două lovituri cu bastoanele de cauciuc în ambii umeri, iar când numitul a încercat să se ridice în picioare, l-au îmbrâncit cu palma în regiunea păroasă a capului spre perete și în rezultat s-a lovit de suprafața neregulată a acestuia, în regiunea ochiului stâng. Tot ei, i-au aplicat deținutului Jmurcu I. multiple lovituri cu bastoanele de cauciuc în diferite regiuni ale corpului, inclusiv în umeri, peste spate și peste ambele gambe ale picioarelor, deținutului Vlaicu S. i-au aplicat mai multe lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate și peste picioare, deținutului Puiu A. i-au aplicat multiple lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate, deținutului Botezat A., pe motiv că n-a îndepărtat picioarele așa cum au cerut ei, i-au aplicat două lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, deținutului Cuprianov E. i-au îndepărtat forțat excesiv picioarele unul de la altul, ceea ce i-a determinat întinderea ligamentelor și o durere insuportabilă, exteriorizată verbal de către Cuprianov E., motiv pentru care i-au aplicat o lovitură cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc peste palma alipită cu partea dorsală de suprafața neregulată a peretelui, ceea ce i-a sporit și mai mult durerea.

Ulterior, în timpul escortării deținuților din boxele de plimbare, prin holul blocului spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, i-au aplicat deținutului Vlaicu S. două lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

Aflându-se în boxele de plimbare, care reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 60 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele îndepărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul a cel puțin o oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, intenționând să-l doboare la pământ pe deținutul Isadcenco A., i-au aplicat trei lovituri cu bastonul de cauciuc în piciorul drept și deținutului Curdoglo D. i-au aplicat nu mai puțin de patru lovituri cu bastoanele de cauciuc în piciorul drept, de la care ultimul a căzut în genunchi. Tot ei, i-au aplicat două lovituri cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea palmară a mâinii drepte deținutului Buga D. din motivul că n-a înțeles cum anume să alipească mâinile de perete deasupra capului, iar mai târziu, i-au aplicat acestuia o lovitură cu pumnul în regiunea păroasă a capului pentru că și-a acoperit capul cu gluga pentru a se proteja de ploaie și în continuare, i-au mai aplicat încă nu mai puțin de trei lovituri cu pumnul în regiunea păroasă a capului și două lovituri cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea rinichiului drept.

În rezultatul torturii aplicate de către colaboratorii DDS „Pantera” a Departamentului Instituțiilor Penitenciare Ministerului Justiției, detașați la 12 aprilie 2011 în componența grupului nr. 2 în Penitenciarul nr. 11 din mun. Bălți, lui Vîșcu V., Vîrlan A., Saratovchin A., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan G., Gîrlean T., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadcenco A., Curdoglo D., Buga D. le-au fost cauzate bătăi, precum și dureri și suferințe fizice, psihice puternice, iar lui Tacu V. și câte o echimoză în regiunea spatelui la nivelul omoplatului stâng, pe umărul stâng și coapsa dreaptă care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 355D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Fedulov V. o echimoză în regiunea coapsei stângi care, în baza raportului de expertiză medico-legală nr. 352D din 09.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Eremenco S. o echimoză în regiunea coapsei drepte care, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 351D din 09.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Băț T. și hemoragie moderată în conjunctiva ochiului stâng, două echimoze în regiunea spatelui, echimoză pe gamba stângă care, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 354D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Petrov A. trei echimoze în regiunea spatelui (interscapular) care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 350D din 08.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Bajereanu I. echimoze în regiunile temporale care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 353D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, lui Silvestrov D. și echimoză în jurul ochiului stâng și excoriații a feței, echimoză pe partea dorsală a mâinii drepte, echimoză pe partea externă a umărului stâng, echimoză pe coapsa stângă și care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 356D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Astfel, instanța de apel, a conchis că *acțiunile inculpaților urmează a fi încadrate în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal*, în redacția legii din 30.06.2005, împrejurările date fiind stabilite din totalitatea probelor administrate.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii în partea ce ține de individualizarea pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că instanța de apel, verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să aprecieze dacă aceasta a fost aplicată în limitele legale, avându-se în vedere nu numai sancțiunea normei penale, ci și prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea pedepsei, precum și criteriile ce țin de tratamentul juridic penal.

Totodată, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării, și anume asupra solicitării privind retragerea gradelor speciale deținute de inculpați.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

8.1. A declarat recurs ordinar și partea vătămată Fedulov V., în care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie încasat un prejudiciu moral în mărime de 100.000 lei.

Recurentul a indicat că instanța de apel i-a omis cererea declarată în ședința de judecată, prin care a solicitat repararea prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei din contul inculpaților, pentru cauzarea suferințelor fizice și morale.

8.2. Avocata Alla Pelevaniuc, la fel, a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Ceban V., în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu a argumentat admisibilitatea sau inadmisibilitatea fiecărei probe examinate, nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă a cauzei, precum și nu a cercetat amănunțit aspectele învinuirii înaintate, ca urmare, pronunțând o hotărâre neîntemeiată.

Totodată, rejudecând cauza, instanța de apel, a motivat soluția fără audierea părții vătămate Ereomenco S., a martorilor și fără cercetarea suplimentară a probelor pe care se bazează decizia sa, prin ce a admis o eroare de drept ori, o motivare a soluției trebuie să rezulte dintr-o administrare legală a probelor, după regulile de judecare în prima instanță.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

8.3. Și avocata Aurelia Mîrzîncu a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Ceban V., în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a indicat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, bazată pe o apreciere eronată a probelor administrate.

În același timp, sentința instanței de fond este legală și întemeiată, ori, probele administrate nu dovedesc faptul maltratării părților vătămate de către inculpați.

Acuzarea nu a prezentat probe care să confirme vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, învinuirea înaintată acestuia fiind neclară, aceleași acțiuni fiind imputate tuturor inculpaților, iar organul de urmărire penală nici nu a încercat să identifice și să indice concret ce fapte ilegale a comis fiecare inculpat în parte.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală – nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

8.4. A declarat recurs ordinar și avocatul Sergiu Brînză, în numele inculpatului Ionașcu S., în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că învinuirea înaintată inculpatului poartă un caracter incert, nedeslușit și general.

Astfel, aplicarea mijloacelor speciale de către inculpați, în ziua incidentului, a avut loc în limitele cadrului legal, necesitatea acesteia fiind dictată de circumstanțele de fapt, în special comportamentul unor deținuți ai Penitenciarului

nr.11. Aplicarea mijloacelor speciale de către colaboratorii DDS „Pantera” a fost documentată în corespundere cu legea.

Ori, instanța de apel a pus la baza deciziei de condamnare a inculpatului, declarațiile unor persoane care nu au fost audiate conform prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Mai mult, prin încălcarea crasă a dezideratelor legii procedural-penale, examinarea cauzei de către instanța de apel, a avut loc în absența unor părți în privința căror nu a fost îndeplinită citarea legală.

Această circumstanță constituie un fapt de nesoluționare a fondului cauzei și îngrădire a accesului la justiție, atât pentru inculpați, cât și pentru părțile vătămate absente.

Prin urmare, în partea motivantă a soluției, instanța de apel distorsionează excesiv starea de fapt și își permite abuziv o interpretare arbitrară, defavorabilă a circumstanțelor acesteia pentru inculpați.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) Cod de procedură penală – cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

8.5. Avocatul Roman Plămădeală, la fel, a declarat recurs ordinar, în numele inculpaților Erjiu A., Coiman V., Epureanu M. și Vatamaniuc D., în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a indicat că instanța de fond la examinarea cauzei, a pus la baza sentinței de achitare aceleași probe, la cercetarea căror au avut acces în egală măsură toate părțile în dosar, fiind asigurate cu posibilități egale întru susținerea poziției proprii.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în hotărârea Destrehem v Franța din 18.05.2004, se relevă faptul că după achitarea reclamantului de către prima instanță, după audierea mai multor martori, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, având în vedere aceleași mijloace de probă, această ultimă instanță neavând la dispoziție date noi, cu excepția explicațiilor orale ale reclamantului ca, ulterior să-și întemeieze hotărârea de condamnare pe o nouă interpretare a declarațiilor martorilor audiați în prima instanță, fără a-i audia.

Astfel, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, acuzarea nu a prezentat careva probe noi ce nu sunt descrise în rechizitoriu și care ar confirma vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor imputate, iar unele probe prezentate de acuzare sunt bazate pe presupuneri.

La fel, acuzarea nu a prezentat careva probe noi pentru a demonstra că învinuirea înaintată inculpaților este una decisivă și probatorie, iar faptele și aprecierea probelor reținute în sentința pronunțată este una absolut nefondată și neîntemeiată, acuzarea limitându-se la probele administrate în cadrul urmăririi penale.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

8.6. Și avocata Svetlana Moraru a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Bugaesco S., în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că nu au fost prezentate probe ce ar indica direct la faptul participării inculpatului la acțiuni de tortură.

Ori, inculpatul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate, iar instanța de apel a examinat cauza superficial, dând o apreciere colectivă acțiunilor colaboratorilor DDS „Pantera” fără a individualiza acțiunile fiecăruia și fără a stabili dacă anume inculpatul a săvârșit fapte ce ar demonstra vinovăția.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

8.7. A declarat recurs ordinar și avocata Maria Antoci, în numele inculpatului Dabija E., în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentelor invocate de apărare și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal în partea ce ține de administrarea și prezentarea probelor în instanță.

Iar acuzarea nu a prezentat probe certe care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea celor incriminate, aducând o învinuire neclară, acțiunile imputate fiind identice pentru toți inculpații, fără a fi concretizate faptele fiecărui inculpat.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală – nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

8.8. Și avocata Aurelia Mîrzîncu a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Velcinschi S., în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor inculpatului și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor

Totodată, instanța de fond corect a conchis că fapta inculpați lor nu conține elementele infracțiunii incriminate, iar instanța de apel, verificând probele administrate, nu le-a dat aprecierea cuvenită.

Mai mult, învinuirea înaintată acestuia fiind neclară, aceleași acțiuni fiind imputate tuturor inculpaților, iar organul de urmărire penală nici nu a încercat să identifice și să indice concret ce fapte ilegale a comis fiecare inculpat în parte.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală – nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

8.9. Avocatul Andrei Dorogan la fel a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Cearca T., în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că din probele administrate nu au fost identificate acțiunile pentru care inculpatul a fost supus răspunderii penale, or, acesta pe parcursul percheziției a avut cagula pe cap și nu a aplicat careva mijloace speciale asupra părților vătămate, iar ultimii nu l-au recunoscut pe acesta aplicând lovituri sau alte acțiuni de maltratare.

Deci, în instanța de apel nu au fost examinate probe pertinente, concludente și utile care dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea torturii.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

8.10. A declarat recurs ordinar și inculpatul Cearca Timur, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a indicat că instanța de apel a examinat superficial cauza și a dat o apreciere eronată circumstanțelor cauzei, nefiind invocate probe pertinente și concludente și sprijinul soluției adoptate.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă faptă întrunește elementele infracțiunii. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează diferite consecințe juridice, cum ar fi că: „...**vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii** prevăzute de art. 309^l alin.(3) lit. c), e) Cod penal **nu a fost dovedită**, aceștia urmând a fi achitați pe motiv că **fapta nu întrunește elementele infracțiunii...**, Acuzarea **nu a prezentat probe care să confirme cu certitudine vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate**, iar unele momente din învinuire sunt bazate pe presupuneri..., **acuzarea nu a prezentat suficiente probe pentru a demonstra învinuirea înaintată inculpaților, limitându-se la probele administrate în cadrul urmăririi penale...**, in ședința de judecată, **acuzarea nu a adus probe pertinente, concludente și utile care demonstrează cu certitudine vinovăția inculpaților în săvârșirea torturii...**, în acțiunile inculpaților **lipsesc elementele infracțiunii** prevăzute la art. 309^l alin.(3) lit. c), e) Cod penal, aceștia urmând a fi achitați”.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpații sunt achitați din motiv că: „**fapta nu întrunește elementele infracțiunii**”;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele acuzării.

Mai mult, statuările sumare și divergente ale instanței că: „*unele momente din învinuire sunt bazate pe presupuneri...*, inculpații Ionașcu S. și Epureanu M. au acționat în strictă conformitate cu art. 36 al Legii cu privire la sistemul penitenciar și art. 216, 218, 219, 224, 227 din Statutul executării pedepselor de către condamnați și art. 223 Cod de executare”, că „acuzarea, contrar prevederilor art. 53 alin. (2)-(6) Cod de procedură penală, nu a prezentat suficiente probe pentru a demonstra învinuirea înaintată inculpaților, limitându-se la probele administrate în cadrul urmăririi penale... Probele acuzării nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, deoarece conțin divergențe și contradicții care nu au fost înlăturate de procuror în ședința de judecată, iar unele au fost combătute pe deplin prin probele apărării”, nu corespund criteriilor de drept privind aprecierea probelor și circumstanțelor cauzei prescise în art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, constarea că: „*forța fizică nu a fost aplicată cu scopul obținerii de la persoanele deținute a unei informații, nu a fost aplicată cu scopul pedepsirii persoanelor deținute care au comis sau sunt bănuite că au comis o infracțiune, nu a fost aplicată cu scopul intimidării sau exercitării de presiune asupra persoanelor deținute sau asupra terțelor persoane*” este raportată la elemente în fapt și drept, neimputate inculpaților în rechizitoriu.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost

verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Potrivit art. 389 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor. Declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai în ansamblu cu alte probe suficiente de învinuire și cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul. Conform art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, conform căror, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. Conform art. 30 și 31 Cod de procedură penală, art. 6 alin. (1¹) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*). Având în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel. Instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozitiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți /hotărârile CtEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva

României din 8 martie 2007, §62-63/. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului /hotărârea CtEDO Spînu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60/ (hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 14.4.).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, corect rejudecând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului deciziei contestate (pct. 4. din decizie):

a) nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, pentru comiterea căreia inculpații au fost condamnați, în partea descriptivă a deciziei fiind indicat că: „*instanța de apel a constatat că inculpații ... se învinuiesc că la 12 aprilie 2011, având calitatea de persoană cu funcție de răspundere investită cu anumite drepturi și obligațiuni, în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice...*”;

b) nu a încadrat acțiunile inculpaților conform elementelor concrete din art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, cât și raportate la cele imputate prin rechizitoriu;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și esențiale, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, pe fiecare episod în parte, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

d) a dispus fără suport legal și absolut neclar în dispozitiv încasarea **în cote-părți egale** din contul tuturor inculpaților în beneficiul părților vătămate Vîrlan A., Șumleanski V., Vîșcu V., Ereomenco S., Băț T. și Smirnov N. a prejudiciului moral în mărime de a câte 20.000 lei, pentru fiecare;

e) a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală ori, rejudecând cauza după achitarea inculpaților și condamnându-i în baza declarațiilor părților vătămate și ale martorilor date în instanța de fond și la urmărirea penală, neverificând dacă a avut loc confruntarea prealabilă cu ei, pe care a fost fondată și sentința de achitare, nu a audiat din nou părțile vătămate și martorii nominalizați, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpaților.

Mai mult, concluzia instanței de apel, conținută în procesul-verbal al ședinței de judecată, că: „**...părțile vătămate Saratovchin M., Sinciuc A., Isadcenco A., Buga D., Curdoglo D., Slivestru D., Dumbravă S., Jmurcu I., Bajereanu I., Băț T., Vîrlan A., Ereomenco S., Singur A., Vășcu V., Tacu V., Smirnov N. și Guliev B., fiind citați legal, nu s-au prezentat în ședința de judecată...**, a considera posibilă continuarea examinarea cauzei în lipsa părților absente...”, nu atestă imposibilitatea absolută a ultimilor de a participa la judecarea cauzei și

îndreptățirea excepției prescripțiilor din art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală (vol. 15, f.d. 21);

f) și-a întemeiat concluziile pe 74 de probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, inclusiv declarațiile date în instanța de fond ale inculpaților Ionașcu. S., Erjiu A., Dabija E., Velcinski S., Bugaesco S., Cearca T., Coiman V., Ceban V., Vatamaniuc D., ale părților vătămate Șumleanski V., Vîrlan A., Petrov A., Ereomenco S., Snigur A., Vișcu V., Smirnov N., Guliev B., Tacu V., Fedulov V., cât și ale 38 de martori, inclusiv Răducan G., Vămășescu S., Ilico N., Pripășneac A., Nenescu V., Botezat A., Savciuc V., Pithășni A., Rîmbu C., Lungu I., Gurdiș A., Morari D., Vîrlan R., Gîrlean T., Bogdan N., Bîț A., Dajid R., Botnari V., Vlaicu S., Puiu A., Cirimpei I., Savciuc D., Fantezia R., Curca V., Furtună D., Colibaverde M., Paramonov A., Gordila V., Lungu A., Cepoi S., Guzman Ș., Galagan A., Lungu G., Falcă V., Cuprianov E., Lungu I., Godiac A., Pithășnoi A., fișele de post și extrasele din ordin nr. 91ef din 25.06.2008; nr. 23ef din 03.11.2008; nr. 269ef din 23.12.2008; nr. 212ef din 15.10.2009; nr. 65ef din 25.03.2011 ale Directorului General al DIP MJ; nr. 291 din 07.07.2008; nr. 213 din 02.06.2009; nr. 258 din 10.07.2009, nr. 183 din 19.05.2010 ale Ministerului Justiției; nr. 2ef din 05.01.2006; nr. 58ef din 03.07.2007; nr. 14ef din 06.03.2009; nr. 16ef din 11.03.2009; nr. 89ef din 15.12.2009; nr. 23ef din 21.04.2010; nr. 65ef din 30.11.2010 ale șefului DDS „Pantera”;

g) au fost schimbați pe parcursul judecării cauzei membrii completelor, judecătorii Pleșca I. (*schimbat, apoi din nou inclus*), Robu O., Teleucă S., Balmuș S. și Ouș L., în lipsa unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești;

h) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului și repetate în recursul ordinar al acuzării, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3., 8. din prezenta decizie.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, instanța de apel nepronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, de partea vătămată Fedulov Vladimir, de avocatele Alla Pelevaniuc și Aurelia Mîrzîncu, în numele inculpatului Ceban Veaceslav, de avocatul Sergiu Brînză, în numele inculpatului Ionașcu Sergiu, de avocatul Roman Plămădeală, în numele inculpaților Erjiu Alexandru, Coiman Vladislav, Epureanu Mihail, Vatamaniuc Dumitru, de avocata Svetlana Moraru, în numele inculpatului Bugaesco Serghei, de avocata Maria Antoci, în numele inculpatului Dabija Eugeniu, de avocata Aurelia Mîrzîncu, în numele inculpatului Velcinschi Serghei, de avocatul Andrei Dorogan, în numele inculpatului Cearca Timur, și de inculpatul Cearca Timur, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2019, în privința inculpaților Ionașcu Sergiu XXXXX, Epureanu Mihail XXXX, Ceban Veaceslav XXXXX, Bugaesco Serghei XXXX, Coiman Vladislav XXXX, Vatamaniuc Dumitru XXXXX, Cearca Timur XXX, Erjiu Alexandru XXXXX, Dabija Eugen XXX și Velcinschi Serghei XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 08 mai 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Victor Boico